

Fővárosi Ítéltábla

8.Pf.20.283/2022/5.

A Fővárosi Ítéltábla a Bérczes Ügyvédi Iroda (Cím5., ügyintéző: dr. Bérczes László ügyvéd) által képviselt Felperes1 Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság (Cím2.) felperesnek – a Dr. Siklós Mariann Ügyvédi Iroda (cím12, ügyintéző: dr. Siklós Mariann ügyvéd) által képviselt Alperes1 (Cím1.) alperes ellen szerzői és szomszédos jogi per iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2022. január 31. napján kelt 22.P.20.501/2021/8. számú ítélete ellen az alperes 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (Harmincezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az alperes ellen – a felperes bejelentése következtében – 2013-ban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal előtt eljárás indult, mert az alperes, mint producer olyan DVD lemezeket hozott forgalomba, amelyeken szereplő zeneszámok felhasználásához a felperesi kiadó, mint jogtulajdonos nem adta hozzájárulását, illetve az alperes ezen zeneszámok felhasználásáért járó jogdíjat sem fizette meg a felperesnek. Ezen eljárást a egyéb3 Járási Ügyészség a 2020. október 22-én kelt cím10. számú határozatával – a cselekmény csekély társadalomra veszélyessége miatt – megszüntette. Határozatában rögzítette, hogy az alperes 2003. október 21-től 2012. november 27-ig a jogtulajdonos hozzájárulása nélkül készített és hozott forgalomba fitness DVD lemezeket, azonban az alperes büntetőjogi felelősségét a Büntető

Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: r.Btk.) 33. § (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakra figyelemmel csak a felperes bejelentését megelőző három évben kiadott és forgalomba hozott DVD lemezek (2010. november 25.: egyéb érdekelt1 egyéb6 c. dupla DVD lemezek, 2011. november 18.: egyéb érdekelt1: egyéb5 c. DVD lemezek és 2012. november 27.: egyéb érdekelt1: cím111 c. DVD lemezek) vonatkozásában állapította meg. A bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány összegét 2.404.473 forintban határozta meg, amelyet az alperes 2020. szeptember 21-én, még az eljárást megszüntető határozat meghozatala előtt megfizetett.

[2] A felperes 2021. április 26-án fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő, mivel az alperes a 2021. február 22-én kelt felszólító levélben foglaltak ellenére nem fizette meg a vagyoni hátrány összege után 2010. november 25-től 2020. szeptember 21-ig terjedő időszakra járó késedelmi kamatot.

[3] Az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes módosított keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:48. §, 6:518. §, 6:527. § és a 6:532. §-ai alapján a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány után járó 515.885 forint késedelmi kamat, továbbá a felmerült perköltségének megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A késedelmi kamat iránti igényét középarányosan, 2011. november 27-től kezdődően kérte megállapítani. Meglátása szerint a bűncselekmény elkövetésének kezdő időpontja (azaz az esedékesség időpontja) 2010. november 25-e, és a kárösszeg tényleges megfizetésének időpontja közötti időszakra a részére a Ptk. 6:48. §-a értelmében késedelmi kamat jár.

[4] Az alperes a kereset elutasítását és perköltségének megfizetését indítványozta. Álláspontja szerint a polgári jogi kár-, valamint a büntető jogi vagyoni hátrány fogalma nem azonos, így a felperes ezzel, továbbá a késedelmi kamattal kapcsolatban tett hivatkozásai nem relevánsak. Az ügyészség a fenti határozatában a felperes részére nem kártérítést ítélt meg, hanem az okozott vagyoni hátrány összegét állapította meg, amely az r.Btk. 137. § 5. pontja szerint a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny összessége. Ennek megfelelően az tartalmaz minden, a károsultnak okozott pénzben kifejezhető hátrányt, tehát a késedelmi kamatot is. Emellett hangsúlyozta, hogy a teljes vagyoni hátrány összegét megfizette a felperesnek, azzal nem esett késedelembe, így a felperes állításával szemben a Ptk. 6:48. §-ában foglalt késedelmi kamat megfizetésére sem kötelezhető.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 515.885 forint tőkét, valamint 153.670 forint perköltséget. Határozatát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 1. § (2) bekezdésére, a 16. § (1) bekezdésére, a 24. § (1) és (2) bekezdésének b) pontjára, a 25. § (1) és (4) bekezdéseire, a 77. § (1)-(3) bekezdéseire, a 85. § (1) bekezdésére, illetve a 88. § (1) bekezdésére alapította.

[6] A Ptké. 50. § (1) bekezdésére utalással a törvényszék úgy foglalt állást, hogy a jogvita elbírálására a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: r.Ptk.) rendelkezései az irányadók, mivel az alperes által elkövetett bűncselekmények kezdő időpontja 2010. november 25-e.

[7] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az r.Btk. 137. § 5. pontjában foglalt kár, valamint a vagyoni hátrány fogalma eltér az r.Ptk. 355. § (4) bekezdésében írt kár fogalmától, mivel az előbbi nem tartalmazza a kár kiküszöböléséhez szükséges költségeket. A büntetőjogi vagyoni hátrány fogalmába beleértendő az elmaradt vagyoni előny, mint kárfajta is, amelyet a polgári jog szintén ekként nevesít. Rögzítette, hogy a kár mindkét jogági értelmezés szerint valamely dologban beálló veszteséget jelent. Ekörben kiemelte, hogy az ügyészégi határozatban vagyoni hátrány szerepel, azaz annak az elmaradt vagyoni előnynek a meghatározása, amely az alperes bűncselekménye folytán veszteségként érte a felperest.

[8] Az r.Ptk. 360.§-ára, valamint a Kúria 2/2016. BKNPJE – helyesen 2/2015. számú BKMPJE – jogegységi határozattal fenntartott BK-PK. 1. számú állásfoglalás I. és II. pontjaiban foglaltakra hivatkozva a törvényszék kifejtette, hogy a késedelmi kamat a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, amelyet az r.Ptk. 355. § (2) bekezdése alapján elsődlegesen pénzben kell megfizetni, mely rendelkezés irányadó abban az esetben is, ha a kártérítési összeg egyes részei különböző időpontokban válnak esedékessé.

[9] Mindezekből az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy a felperes követelése mind jogalapját, mind összecszerúságát tekintve megalapozott.

[10] A határozattal szemben a Pp. 383. § (1) bekezdésére alapítottn az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását. Emellett perköltségigénnyel élt, amelyet az elsőfokú eljárás során csatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján kért megállapítani.

[11] Az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataiban foglaltakat változatlanul fenntartva sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellentmondásos, mivel iratellenesen rögzíti azt, hogy a büntetőjogi vagyoni hátrány fogalma kizárólag az elmaradt vagyoni előnyt nevesíti, hiszen az r.Btk. 137. § 5. pontja szerint abba a vagyonban okozott kár is beletartozik. Ebből következően az elmaradt vagyoni előny tartalmazza a késedelmi kamatot is, így annak megfizetésére nem kötelezhető. Hangsúlyozta, hogy a pénztartozást, mint vagyoni hátrányt megfizette, így az r.Ptk. 301.§-ában foglalt késedelmi kamatfizetési kötelezettség vonatkozásában nem értelmezhető.

[12] A felperes fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezésben előadottakat ténybelileg és jogilag megalapozatlannak találta, így az elsőfokú ítélet Pp. 383. (2) bekezdése szerinti helybenhagyását kérte, valamint a csatolt megbízási szerződés szerint az alperes

perkölttségben történő marasztalását. Álláspontja szerint az ügyészégi határozatból pontosan megállapítható a vagyoni hátrány összege, illetve számítási módja, az esedékesség időpontja, továbbá az is, hogy az ügyészség által alkalmazott számítási mód nem tartalmazza a késedelmi kamat összegét. Érvelése szerint a károsultat olyan helyzetbe kell hozni, mintha a károsodás be sem következett volna, amely úgy lehetséges, ha az alperes a károkozás időpontja és az okozott kár megfizetésének időpontja között eltelt időre a kárösszegezen felül késedelmi kamatot is fizet. Ezt támasztja alá az elsőfokú ítéletben is hivatkozott r.Ptk. 360.§-a, valamint a BK-PK. 1. számú állásfoglalás I. és II. pontjaiban foglaltak is.

[13] A fellebbezés nem alapos.

[14] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és annak alapján helytálló érdemi döntést hozott. Ítélete jogi indokait a Fővárosi Ítéltábla teljes körűen osztotta, azok közül – a fellebbezésben foglaltakra tekintettel – az alábbiakat hangsúlyozza.

[15] Helyesen vizsgálta az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt, hogy a jogvita elbírálására a régi vagy az új Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, és helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a jogvita elbírálására a Ptké. 50. §-a alapján az 1959. évi IV. törvény, azaz az rPtk. szabályai az irányadók. A peres felek közötti kötelmi jogviszonyt a szerzői jogi jogsértés ténye teremti meg, amelyet az elsőfokú bíróság az alperes által elkövetett bűncselekmények kezdő időpontjában - 2010. november 25-én - állapított meg. Mivel ez a jogsértő mozzanat a 2013. évi V. törvény (új Ptk.) hatályba lépését megelőzően történt, a jogvita elbírálására a régi Ptk.-t, valamint az Szjt. erre az időpontra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

[16] Helytállóan állapította meg a törvényszék, hogy a büntetőjogi és a polgári jogi kár fogalma eltérnek egymástól. A büntetőjogi értelemben vett kár és vagyoni hátrány ugyanis nem önálló (sui generis) kategóriák, hanem a polgári jogi kár fogalmán alapulnak, azonban az előbbi fogalmakat szűkebb körben kell értelmezni. A kár büntetőjogi definíciója kizárólag a vagyonban okozott tényleges értékcsökkenést (damnum emergens), míg a vagyoni hátrány az értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt (lucrum cessans) tartalmazza. Az elmaradt vagyoni előny az az érték, amellyel a sértett vagyona növekedett volna a bűncselekmény elmaradásakor. Ezzel szemben a polgári jogi felelősség a teljes kártérítés elvén alapul, így kárként nemcsak a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt kell megtéríteni, hanem többek között a károsultat ért vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges költséget, ez utóbbi azonban nem része a büntetőjogi kárfogalomnak.

[17] Jelen esetben a vagyoni hátrány a DVD lemezekhez felhasznált zenéhez kapcsolódó – és meg nem fizetett – szerzői jogdíj volt, így ez az ügyészégi határozatban vagyoni hátrányként megállapított 2.404.473 forint összeg az, amely a felperest a bűncselekmény okán veszteségként érte. Ekörben helyesen hivatkozott a felperes arra, hogy

ezen összeg nem tartalmazza a kárösszegen felüli késedelmi kamatot. Az alperes állítása ellenére tehát nem volt akadálya annak, hogy a felperes a büntetőeljárásban a részére meg nem állapított polgári jogi igényt, azaz a késedelmi kamat iránti követelését egyéb törvényes úton, tehát polgári peres eljárásban érvényesítse.

[18] Alaptalanul érvelt az alperessel azzal is, hogy az ügyészségi határozatban megállapított vagyoni hátrány összegét a büntetőeljárás megszüntetése előtt megfizette, így nem esett késedelembe, ennek következtében késedelmi kamat fizetésére sem kötelezhető.

[19] Az r.Ptk. 298. §-a szerint a kötelezett késedelembe esik, ha a) a szerződésben megállapított szolgáltatás rendeltetéséből kétségtelenül megállapítható teljesítési idő eredménytelenül eltelt vagy b) más esetekben, ha a kötelezettségét a jogosult felszólításra nem teljesíti.

[20] Az alperesnek az első DVD lemezek forgalomba hozatalától, 2010. november 25-től kezdődően a szerzői jogdíj megfizetésére vonatkozó pénzfizetési kötelezettsége keletkezett, amelyet az alperes csak 2020. szeptember 21-én teljesített, így az r.Ptk. 298. § a) pontja értelmében késedelembe esett.

[21] Ekörben helytállóan hívta fel az elsőfokú bíróság a BK-PK 1. számú állásfoglalásban foglaltakat, amely egyértelműen kimondja, hogy a kártérítési összeg után a kamat az r.Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, így az alperes ezen időponttól kezdődően köteles az r.Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére azzal, hogy a késedelmi kamat csak a kereseti kérelemnek megfelelő időponttól ítéltető meg (PK. 50. sz. állásfoglalás).

[22] A kifejtettek alapján az alperes eredménytelenül hivatkozott arra, hogy késedelmi kamatfizetési kötelezettség nem terheli, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, annak fellebbezett rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – helyes indokaira tekintettel – helybenhagyta.

[23] Az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a, és 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján a csatolt költségfelszámításban szereplő összeggel egyezően megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

[24] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. §-a értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. szeptember 1.

Dr. Mózsik Tímea s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Karaszi Margarita s.k.
bíró

Dr. Csordás Csilla s.k.
bíró